

Ártatlanság Múzeuma, Isztambul

WILHELM GÁBOR A VAD MÚZEUM

Az Orhan Pamuk által megálmodott és létrehozott Ártatlanság Múzeuma (*Masumiyet Müzesi; Museum of Innocence*) nemcsak turisztikai célponttá vált Isztambulban, hanem rögtön a múzeumi világ egyik fenegyerekeként látta meg a napvilágot. Mindezt azáltal éri el, hogy a próbálkozások ellenére továbbra is nehezen besorolható marad a múzeumi kategóriák tekintetében. Abból indulok itt ki, hogy Angela Jannelli „vad múzeum” fogalma, kellő újragondolás után képes lehet a korábbiaknál jobban értelmezni mind Pamuk múzeumának helyét és sajátosságait, mind pedig általában az egyre sűrűbbé váló múzeumi tájképet.

Pamuk múzeuma egy három részből álló mű egyik tagja, melybe Pamuk regénye, maga a múzeum, valamint a kettőt összekapcsoló „katalógus” tartozik. Ráadásul a múzeum két változatban is létezik: fiktív múzeumként a regényben, a főhős alkotásaként, illetve valós fizikai térként és intézményként Isztambulban, Pamuk alkotásaként, melyet a katalógus ír le. Ráadásul, nem meglepő módon, a két múzeum számos szalon átfedi egymást (Ryan 2020).

A fiktív múzeum az eredetileg 2008-ban megjelent regény főhősének, Kemalnak a magángyűjteménye, mely szerelmének, Füsunnak a személyes, majd szűkebb és tágabb környezetének tárgyait tartalmazza. E tárgyakat Kemal éveken át halmozta fel megszállottan, titokban, három eltérő hullámban. A múzeum ily módon egy fiktív személynek a saját szemszögéből valós gyűjteménye. A valós, fizikai formában megtalálható múzeum ezzel szemben egy fiktív történetet mesél el, egy regény tárgyait köti össze, noha maga a gyűjtemény Pamuk Isztambullal kapcsolatos gyűjtési szenvedélyéből alakult ki, mely a városnak az 1970-es és 1980-as évekből sajátos, a felső középosztályra jellemző arculatát, tárgyait tartalmazza. E múzeum többféle típusú tárgyat foglal magába. Egyik